

Innspel til saksnummer 21/10319 Skjelanger.

Eg protesterar mot at det vert gitt konsesjon til nye oppdrettsanlegg i Mangersfjorden, og grunngev protesten med følgjande moment:

Respekt for 'Trafikklysmode' som erkjenner at miljøet ikkje tåler meir.

Nærings-og fiskeridepartementet har i 2020 vedtatt ein trafikklysmode som skal begrense oppdrettsaktivitet i sårbare soner. Området som no er omsøkt høyrer til sone 4 som er ei av to soner som har fått 'raudt lys'. Sjølv om søkjar prøver å framstille det som om dei ikkje skal auke samla volum i bedrifta, så er det her snakk om nyetablering i eit område som så langt har vore skåna for oppdrett. Skal trafikklystenkinga ha verdi så må reine område skjermast. Det er lite berekraftig å tillata tiltak i reine område samstundes som ein ikkje får renska opp miljøkonsekvensane for område som blir forlatta. Totalt vil då miljøbelastninga auke.

Mangersfjorden og Radfjorden sett i samanheng.

Radfjorden blir vurdert av Statsforvaltaren å ha fått uboteleg miljøskade grunna kopparforureining frå eksisterande anlegg. Fjorden er terskelfjord, og i den grad ein kan få tilførsel av 'reint vatn' så er det frå nord. Her ligg Mangersfjorden som ein inngangsport til Radfjorden. Anlegg i Mangersfjorden er berre med og aukar totalpresset på miljøet i dette samla fjordlandskapet og vi får ny negativ spiral.

Konsekvensar for villaks og anadrome fiskeslag.

Kvifor dør laksesmolten frå Vosso og andre lakseelvar som fører smolt ut i same fjordsystemet? Ein ti-års lang redningsaksjon for Vossolaksen har ikkje gitt ønska resultat. I 2020 seier leiar av Voss klekkeri: «Sleping av laksesmolt ut fjorden er det einaste tiltaket som har vist seg å nytte» Slepinga som er omtala er sleping ut Osterfjorden og Radfjorden for så og sleppa smolten laus i Mangersfjorden/Hjeltefjorden.

Direktoratet for Naturforvaltning kom i 2008 med ein rapport om Vossolaksen si framtid og konkluderte med følgjande på side 68 i rapporten: « Samlet sett viser resultatene at laks som slepes ut til kysten og slippes fri i langt større grad kommer tilbake enn fisk som vandrer ut fra vassdraget..... Resultatene sannsynliggjør at lakselus er en viktig dødelighetsfaktor for utvandrende laksesmolt»

I november 2021 fekk regjeringa inn årleg rapport frå styringsgruppa og ekspertane om kva påverknad lakselus har hatt på villfisk i 2021. Resultatet var direkte nedslåande. Sone 4 (Nordhordland og nordover) gjekk frå å vera **moderat høg** til å bli **høg**. Dvs at vi er inne i ein fase der kritisk situasjon blir ytterlegare forverra. Mangersfjorden ligg i dette området.

Med dette som kunnskap så er det ikkje berekraftig handling å leggja to nye store oppdrettsanlegg i området som har vore sleppsone for villakssmolten; eit fjordsystem som har vore første 'reine' område på vandringsruta for smolt frå Vosso og andre lakseførande elvar.

For å ytterlegare underbygge alvoret for villaksstammene i indre Nordhordland/Voss så legg eg ved ein illustrasjon henta frå Direktoratet for Naturforvaltning sin rapport (2008) som syner alle anlegg smolten må passere på veg mot havet.

Sannsynlig utvandringsrute for smolten som forlater Vossovassdraget.
Smoltutvandringar skjer i løpet av noen uker i mai og/eller første halvdel av juni.

Me treng ikkje to nye anlegg i tillegg plassert i 'reint farvatn'

Straummålingar og konsekvensar for nærmiljøet.

Straummålingane som er dokumentert i søknaden frå Blom fiskeoppdrett syner at hovedtrenden er at straumen går inn fjorden i søraustleg retning.

Dette inneber at kystsona på innsida av anlegget + Kårbøvågen og Husebøvågen har høg risiko for å verta belasta med miljøproblem skapt av dette anlegget. Viser her til erfaringar frå andre stader med luktproblem, fetthinne på vassyta og i strandsona etc. Med så mange tonn produksjonsvolum det her er snakk om så vil det bety ureinsa utslepp tilsvarande det vi har frå fleire tusen husstandar.

Manglande konsekvensutgreiing i kommuneplanen.

Tema havbruk i kommunedelplan for Meland vart teke ut av planframlegget etter motsegn frå Statsforvaltar. Motsegna gjekk m.a. på manglande konsekvensutgreiing i høve til miljøkonsekvensar. Saka gjekk til Kommunaldepartementet for avgjerd.

Vedtaket frå Kommunaldepartementet seier i **klartekst at miljømessige konsekvensar av plassering i området ikkje er vurdert i deira vedtak**. Dei har kun lagt vekt på næringsinteresser.

Sitat: «Departementet har ikkje vurdert dei detaljerte miljøkonsekvensane for naturmangfald og vassmiljø av forslaga til anlegg for akvakultur. **Dette må gjerast i handsaming av søknader om lokalitetsgodkjenning.**»

Det er verd å merke seg at Klima og miljødepartementet si tilråding til kommunaldepartementet i saka er at motsegna frå Statsforvaltaren vert teken til følgje. **Faglege råd ut frå miljømessige konsekvensar er difor klåre og eintydige**. Men i Kommunaldepartementet er det næringsinteressene som vinn.

Sett på spissen kan ein seie: Kommunaldepartementet tykkjer synd på ein næringsaktør som har fått innskrenkingar annan stad, og tilbyr nytt rom med dei uante kostnader dette kan medføre for miljøet i heile regionen.

Hastverksvedtak

Det er sett i gang arbeid med ein juridisk bindande interkommunal plan som omfattar alle berørte kommunar i området. (Alver,Austrheim,Fedje, Gulen, Masfjorden, Modalen, Osterøy og Vaksdal)

Planarbeidet skal munne ut i langsiktige rammer for berekraftig arealbruk, forvalting og verdiskaping i sjøområda og målet er at planvedtak skal gjerast i løpet av 2023.

Kvifor slik hastverk med å lande denne konkrete konsesjonssaka no? Er det for å omgå miljøkonsekvensane nok ein gong? Statsforvaltaren er klar i sin tale: «Å vedta område for akvakultur i samsvar med kommunedelplanen vil kunne føre til at anlegga vert plassert på ugunstige og lite optimale lokalitetar»

Difor bør politikarane i Alver venta med avgjerd til den nye planen ligg føre, for ikkje å ta avgjerd på sviktande grunnlag.

Nye moment.

Som eg allereie har nemnt er området flytta frå fareklasse Moderat høg til Fareklasse Høg når det gjeld lakselus sin innverknad på anadrome fiskeslag i regionen. Dette har skjedd på seinhausten 2021, og er ei ytterlegare utvikling i negativ lei.

Nyleg har vi også fått slege fast at havnespy er registrert i Nordhordland i tillegg til Askøy. Funna er gjort ved store industriområde (Hanøytangen, Mongstad) og ved Mongstad er det uro for kva konsekvensar dette får dersom det spreier seg til oppdrettsanlegg.

Nokre sjømil vest for planlagt lokalitet har vi Stureterminalen, - stort industriområde med hyppig internasjonal sjøtrafikk. Kor lenge går det før vi også får funn av denne frykta arten ved Stureterminalen? Og vi veit at larvene spreier seg med sjøstraumar. Eit oppdrettsanlegg i Mangersfjorden ligg såleis utsett til.

Det er på høg tid at vi set bremsene på og lar miljøomsyn vega tyngst. Difor nei til ny konsesjonstildeling i Mangersfjorden.

Sluttord

Når eg ser tilbake på tida eg har levd, så ser eg tydelege endringar i økosystema i nærmiljøet. Og endringane er ikkje gledelege. Sjøfuglbestanden lokalt har minska drastisk. Fiskeartar er blitt borte, eller vesentleg redusert. Tang og tare er under press. Tangskogen i flomålet langs svaberga har minka vesentleg. Noko av dette er naturlege variasjonar, men det meste skuldast at menneskapt press på naturen større enn toleevna er. Difor er det ikkje berekraftig å fortsetja på same måte vi har gjort til no.

Nei til ny konsesjon er difor einaste fornuftige vedtak, der vi byrjar å ta miljøkonsekvensar på alvor.

Jan Ansgar Husebø.

Eigar av gnr 354 bnr 3 på Husebø i Alver kommune.